

N:o 104.

Af herr **P. Andersson** i Högkil, om upphäfvande af 5, 6, 7 och 8 §§ i 12 kap. ärfdabalken.

Uti 12 kap. ärfdabalken — om huru arf skiftas skall — stadga 5, 6 och 7 §§ i fråga om skifte af fast egendom på landet, dels att bröder, som ärfva med systrar, och efter bröderna deras barn, hafva rätt till »tagelott», d. v. s. att utan lottning uttaga sina andelar, hvarefter lottning sker mellan arfvingarne af hvardera slaget, och dels att, när flere få lika del i sätesgård eller annan jord, som ej väl kan delas, har broder rättighet att systems lott till sig lösa.

Efter min öfvertygelse stå dessa stadganden i strid med den i lag antagna grundsats om *lika arfsrätt* för man och qvinna, och då arfsrätten i visst afseende är ett uttryck för folkets uppfattning af människovärdet hos qvinnan i jämförelse med mannen, anser jag att grundsatsen om lika arfsrätt bör utan undantag fullständigt tillämpas.

På grund häraf föreslog jag uti en vid sistlidet års riksdag inom Andra Kammaren afgifven motion, n:o 2 — till hvilken jag nu hänvisar — upphäfvande af 5 och 6 §§ samt ändring af 7 § i 12 kap. ärfdabalken.

Lagutskottet hemställde uti sitt utlåtande n:o 6 — till hvilket jag likaledes hänvisar — om bifall till motionen.

Denna hemställan blef den 13 februari af Andra Kammaren utan diskussion bifallen.

I Första Kammaren blef lagutskottets hemställan den 9 februari afslagen — på det formella skäl att 8 § i 12 kap. ärfdabalken borde upphävas i sammanhang med föregående 5 och 6 §§.

Då detta formella skäl nu varder undanröjdt, och alldenstund ifrågasvarande stadganden blifvit utdömda af den äldre lagberedningen, lagkomitén, lagutskottet och Andra Kammaren, anser jag all vidare motivering för deras afskaffande öfverflödig. Jag tillåter mig blott att beträffande de praktiska olägenheterna af tagelotts-rätten hänvisa till professor Nordlings föreläsningar öfver ärfdabalken.

Men man kan nu invända, att första stycket i 7 § ärfdabalken äfven står i sammanhang med och bör upphävas på samma gång som föregående 5 och 6 §§. För den skull och då stadgandet i nämnda stycke uti visst fall är stridande mot gällande lag om hemmansklyfning, samt då den större delegarens lösningsrätt — likasom hans tagelotts-rätt — gent emot den mindre delegaren är otidsenlig, obillig och orättvis, anser jag att all både tagelotts- och lösningsrätt vid arfskifte å fast egendom på landet bör afskaffas.

På grund af hvad jag sålunda anfört tager jag mig friheten hemställa, att Riksdagen ville besluta, att 5, 6, 7 och 8 §§ af 12 kap. ärfdabalken skola upphöra att gälla.

Stockholm den 15 januari 1890.

P. Andersson,
Högkil.